

第十章

秋天的况味¹

林语堂

秋天的黄昏，一人独坐在沙发上抽烟，看烟头白灰之下露出红光，微微透露出暖气，心头的情绪便跟着那蓝烟缭绕而上，一样的轻松，一样的自由。不转眼缭烟变成缕缕的细丝，慢慢不见了，而那霎时，心上的情绪也跟着消沉于大千世界，所以也不讲那时的情绪，而只讲那时的情绪的况味。待要再画一根洋火，再点起那已点过三四次的雪茄，却因白灰已积得太多，点不着，乃轻轻的一弹，烟灰静悄悄的落在铜炉上，其静寂如同我此时用毛笔写在中纸上一样，一点的声息也没有。于是在点起来，一口一口的吞云吐雾，香气扑鼻，宛如偎红倚翠温香在抱情调。于是想到烟，想到这烟一般温煦的热气，想到室中缭绕暗淡的烟霞，想到秋天的意味。这时才忆起，向来诗文上秋的含义，并不是这样的，使人联想的是萧杀，是凄凉，是秋扇，是红叶，是荒林，是萋草。然而秋确有另一意味，没有春天的阳气勃勃，也没有夏天的炎烈迫人，也不像冬天之全入于枯槁凋零。我所爱的是秋林古气磅礴气象。有人以老气横秋骂人，可见是不懂得秋林古色之滋味。在四时中，我于秋是有偏爱的，所以不妨说说。秋是代表成熟，对于春天之明媚娇艳，夏日之茂密浓深，都是过来人，不足为奇了，所以其色淡，叶多黄，有古色苍苍之慨，不单以葱翠争荣了。这是我所谓秋天的意味，大概我所爱的不是

¹ 杨牧编《中国近代散文选》，台北：洪范书店有限公司，1982，页535-534。

晚秋，是初秋，那时暄气初消，月正圆，蟹正肥，桂花皎洁，也未陷入凛冽萧瑟气态，这是最值得赏乐的。那时的温和，如我烟上的红灰，只是一般薰熟的温香罢了。或如文人已排脱下笔惊人的格调，而渐趋纯熟炼达，宏毅坚实，其文读来有深长意味。这就是庄子所谓“正得秋而万宝成”结实的意义。在人生上最亨乐的就是这一类的事。比如酒以醇以老为佳。烟也有和烈之办。雪茄之佳者，远胜于香烟，因其气味较和。倘是烧得得法，慢慢的吸完一枝，看那红光炙发，有无穷的意味。鸦片吾不知，然看见人在烟灯上烧，听那微微啐剥的声音，也觉得有一种诗意。大概凡是古老，纯熟，薰黄，熟炼的事物，都使我得到同样的愉快。如一只薰黑的陶锅在烘炉上用慢火炖猪肉时所发出的锅中徐吟的声调，是使我感到同观人烧大烟一样的兴趣。或如一本用过二十年而尚未破烂的字典，或是一张用了半世的书桌，或如看见街上一块薰黑了老气横秋的广告牌，或是看见书法大家苍劲雄的笔迹，都令人有相同的快乐，人生世上如岁月之有四时，必须要经过这纯熟时期，如女人发育健全遭遇安顺的，亦必有一时徐娘半老的风韵，为二八佳人所绝不可及者。使我最佩服的是邓肯的佳句：“世人只会吟咏春天与恋爱。真无道理。须知秋天的景色，更华丽，更恢奇，而秋天的快乐有万倍的雄壮，惊奇，都丽。我真可怜那些妇女识见偏狭，使她们错过爱之秋天的宏大的赠赐。若邓肯者，可谓识趣之人。”

作者：林语堂

题解：

作者描写秋天的意味，是值得赏乐的，尤其是初秋，暄气初消，月正圆，桂花盛开。它的景色不像春天那么艳丽，也不像夏天的炎热更不像冬天的寒冷凋零。就如庄子所说的“正得秋而万宝成”的结实意义。

生词解释：

沙发	shāfā	装有弹簧或厚泡沫塑料等的坐具。
情绪	qíngxù	从事某种活动的兴奋心理状态；不愉快的性感
缭绕	liáorǎo	回环旋转
霎时	shàshí	极短时间
雪茄	xuējiā	用烟叶卷成的较一般香烟粗而长的烟
铜炉	tónglú	铜质炉子
温煦	wēnxù	温暖
萋草	qícǎo	草
磅礴	pángbó	(气势)盛大；完满
暄气	xuānqì	热气
皎洁	jiǎojié	明亮而洁白
凛冽	lǐnliè	刺骨的寒冷
薰熟	xūnshú	使肉等接触烟等而熟
醇	chún	含酒精多的酒
啐剥	bìbō	象声词
烘炉	hōnglú	烘烤食物的炉子

炖	dùn	加水用义火久煮使烂熟(多用于肉美)
徐吟	xúyín	慢慢吟咏
招牌	zhāopái	挂在商店门前的牌子, 作为商店的标志。
笔迹	bǐjì	每个人写的字所特有的形象; 字迹
风韵	fēngyùn	优美的姿态(多用于女子)
恢奇	huīqí	宽广奇特

课文分析:

内容提要

作者以雪茄的烟引入了秋的另一景色。以前的诗文中所提到的秋天总离不开萧杀、凄凉、秋扇、红叶、荒林、萋草; 而作者所意味到的秋天则不然。他的秋天是一年中最成熟的一段时间虽然叶子都变黄了, 但它具有秋天林古色的艳美。

文章分段

- 第一段 作者指写雪茄烟的缭绕和自己的情绪。
- 第二段 作者回忆以前诗文中的秋天和他自己所认识不同。
- 第三段 作者写香烟引到自己喜爱古老事物及对人生态度。

词语例解：

1. 只是一般薰熟的温香罢了。

“罢了”、是语气助词，用在陈述句的末尾，表示如此而已。有把事情往小里说的意味。常跟“不过、只是、无非”等词前后呼应。

例如：

1. 你可别生气，我只是说说罢了。
2. 我不过是尽教师的责任罢了，不必感谢。

2. 雪茄之佳者

“者”为后缀。表示有某种信仰、从事某种工作或具有某种特性的人；指代事物或人。可以在名词、动词、形容词、数词或者“前、后”之后。构成名词。

例如：

医务工作者、唯物论者、记者、编者、老者、长者、强者、弱者、前者、后者三者都重要等。

练习：

1. 问答题

- 1.1 作者在文章中描写雪茄的烟缭绕的情形是怎样的？请用你的话写出来。
- 1.2 作者笔下的秋天景色是怎样的，而前人的秋天是怎样的？请写出来。
- 1.3 文章的最后一段表示作者的格性是喜欢古老的东西，请写出那段的内容。
- 1.4 中国有春夏秋冬四季，每一季的景色都不同。如果你在中国你会喜欢那一个季节，请写出来。

1.5 泰国有几个季节，而每一个季节的景色有何不同，请写出来。

2. 请用泰文解释以下词汇并造句。

情绪 =
情调 =
萧杀 =
凄凉 =
声调 =
招牌 =
不妨 =

3. 将以下的语句译成泰文。

缭绕而上 =
吞云吐雾 =
香气扑鼻 =
偎红倚翠 =
温煦的热气 =
阳气勃勃 =
炎热迫人 =
枯槁凋零 =
秋林古气 =
磅礴气象 =
老气横秋 =
秋林古色 =
明媚娇艳 =
茂密浓深 =
古色苍茏 =
葱翠争荣 =
暄气初消 =

桂花皎洁 =
萧瑟气态 =
纯熟炼达 =
宏毅坚实 =
以老为佳 =
和烈之辨 =

4. 写出下列词语的同义词。

沙发 =
微微 =
情绪 =
缭绕而上 =
霎时 =
忆起 =
炎热 =
娇艳 =
茂密 =
意味 =
结实 =
恢奇 =

5. 找出以下散文“故乡的野菜”生词，并加以解释。

故乡的野菜²

周作人

我的故乡不止一个，凡我住过的地方都是故乡。故乡对于我并没有什么特别的情分，只因钓于斯游于斯

² 杨牧编《中国近代散文选》，台北：洪范书店有限公司，1982。页2-4。

的关系，朝夕会面，遂成相识，正如乡村里的邻舍一样，虽然不是亲属，别后有时也要想念到他。我在浙东住过十几年，南京东京都住过六年，这都是我的故乡；现在住在北京，于是北京就成了我的家乡了。

日前我的妻往西单市场买菜回来，说起有荠菜在那里卖著，我便想起浙东的事来。荠菜是浙东人春天常吃的野菜，乡间不必说，就是城里只要有後园的人家都可以随时采食，妇女小儿各拿一把剪刀一只“苗蓝”，蹲在地上搜寻，是一种有趣味的游戏的工作。那时小孩们唱道：“荠菜马兰头，姊姊嫁在后门头。”后来马兰头有乡人拿来进城货售卖了，但荠菜还是一种野菜，须得自家去采。关于荠菜向来颇有风雅的传说，不过这似乎以吴地为主。“西湖游览志”云：“三月三日男女皆戴荠菜花。谚云：三春戴荠花，桃李羞繁华。”顾禄的“清嘉录”上亦说：“荠菜花俗呼野菜花，因谚有三月三蚂蚁上灶山之语，三日人家皆以野菜花置灶陞上，以厌虫蚁。侵晨村童叫卖不绝。或妇女簪髻上以祈清目，俗号眼亮花。”但浙东却不很理会这些事情，只是挑来做菜或炒年糕吃罢了。

黄花麦果称通鼠麴草，系菊科植物，叶小，微圆互生，表面有白毛，花黄色，簇生稍头。春天采嫩叶，捣烂去汁，和粉作糕，称黄花麦果糕。小孩们有歌赞美之云：

“黄花麦果初结结，
关得大门自要吃：
半块拿弗出，一块自要吃。”

清明前後扫墓时，有些人家——大约是保存古风的人家——用黄花麦果作供，但不作饼状，做成小颗如指顶

大，或细条如小指，以五六个作一攒，名曰茧果，不知是什么意思，或因蚕上山时设祭，也用这种食品，故有是称，亦未可知。自从十二三岁外出不参与外祖家扫墓以后，不复见过茧果，近来住在北京，也不在见黄花麦果的影子了。日本称作“御形”，与荠菜同为春天的七草之一，也采来做点心用，状如艾饺，名曰“草饼”春分前后多食之，在北京也有，但是吃去总是日本风味，不复是儿时的黄花麦果糕了。

扫墓时候所常吃的还有一种野菜，俗名草紫，通称紫云英。农人在收获后，播种田内，用作肥料，是一种很被贱视的植物，但采取嫩茎淪食，味颇鲜美，似豌豆苗。花紫红色，数十亩接连不断，一片锦绣，如铺着华美的地毯，非常好看，而且花朵状若蝴蝶，又如鸡雏，尤为小孩所喜。间有白色的花，相传可以治病，很是珍重，但不易得。日本“俳句大辞典”云：“此草与蒲公英同是习见的东西，从幼年时代便已熟识，在女人里边，不曾采过紫云英的人，恐未必有罢。”中国古来没有花环，但紫云英的花球却是小孩常玩的东西，这一层我还替那些小人们欣幸的。浙东扫墓有鼓吹，所以少年们常随了乐音去看“上坟船里的校校”；没有钱的人家虽没有鼓吹，但是船头上蓬窗下总露出些紫云英和杜鹃的花束，这也就是上坟船的确实的证据了。

บทแปล

บทที่ 10

รสของสภาพการณ์ในฤดูใบไม้ร่วง

หลินอวี้ถิง

ยามบ่ายของฤดูใบไม้ร่วง นั่งสูบบุหรี่บนโซฟาคนเดียว มองดูต้นควั่นซึ่งมีแสงสีแดง
อยู่ใต้ซี่เก้าอี้ขาว ซึ่งสะท้อนไออุ่นออกมาเล็กน้อย อารมณ์จากจิตใจได้ส่องลอบไปกับควั่นสีน้ำตาล
เงินที่ลอยวนขึ้นไปดูมันบางเบา อีสาระ ชั่วครู่ควั่นที่ลอยวนอยู่ได้กลายเป็นเส้นไหมเล็ก ๆ พุ่ง
เป็นละลอกละลอก แล้วค่อย ๆ จางหายไป แล้วในเวลานั้น อารมณ์ของจิตใจก็ได้มลายหายไป
ไปในโลกอันกว้างใหญ่ ดังนั้นจึงไม่อยากพูดถึงอารมณ์ในเวลานั้น แต่จะขอพูดเพียงรสของ
สภาพการณ์ของอารมณ์ในขณะนั้น รอให้จุดบุหรี่ตัวใหม่ จุดไฟอีกครั้งบนซิก้าที่จุดมาแล้ว
สามสี่ครั้ง เนื่องจากซี่เก้าอี้ที่เหลือนอยู่ที่บดนมกันมากเกินไปจึงจุดไฟไม่ติด จึงได้ลองติดเบาเบา ซี่
บุหรี่ยล่นลงบนเตาทองเหลืองอย่างเจี๊ยบ ๆ ความเจี๊ยบนั้นเปรียบเหมือนฉันทก้าลังใช้ฟู่กัน
เขียนลงกลางกระดาษอย่างนั้น เสียงสัคนิดก็ไม่มี และแล้วฉันทก้าจุดไฟอีกครั้งแล้วพ่นควันบุหรี่ย
ออกมาแล้วคำแล้วคำแล้ว คำความหอมขึ้นไปยังจมูกเป็นความหอมอุ่น ๆ ที่เต็มไปด้วยสีสัน
ท่ามกลางบรรยากาศแห่งความรัก ดังนั้นเมื่อคิดถึงบุหรี่ยจึงคิดถึงไออุ่นของบุหรี่ย คิดถึงควั่น
บุหรี่ยที่ลอยวนบางบางในห้อง คิดถึงบรรยากาศของฤดูใบไม้ร่วงที่มาถึง ตอนนี้จึงหวนคิดได้
ว่า ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาความหมายของคำว่าฤดูใบไม้ร่วงในบทกวีนิพนธ์หรือในงานเขียนมิได้
เป็นอย่างที่พบเลย สิ่งที่ทำให้คนคิดถึงเนื่องกันก็คือความหนาวเหน็บ ความโศกเศร้า ความ
โดดเดี่ยวความอ้างว้างของฤดูใบไม้ร่วงคือ ใบไม้สีแดง พุ่มที่รกร้างว่างเปล่าที่มีเต็มไปด้วย
หญ้า แต่ความจริงแล้วฤดูใบไม้ร่วงกลับเป็นอีกบรรยากาศหนึ่งมิได้มีบรรยากาศแห่งหยาง
ของฤดูใบไม้ผลิ และไม่มีความร้อนจนแทบจะเผาคนในฤดูร้อน และก็ไม่เหมือนฤดูหนาวที่มี
แต่ความแห้งแล้งของกิ่งไม้ และความโดดเดี่ยว สิ่งที่ฉันรักคือบรรยากาศแบบโบราณของฤดู
ใบไม้ร่วง บางคนก็ชอบตำหนกด้วยการใช้คำอวดรู้ อวดเก่ง จะเห็นว่าการทำงานนี้ คือการที่ไม่
รู้จักรสชาติของความงามของป่าในฤดูใบไม้ร่วงเลย ใน 4 ฤดูกาลนี้ฉันจะมีใจเอนเอียงชอบ
ฤดูใบไม้ร่วงมากกว่า ดังนั้นจึงไม่เห็นเป็นไรที่มาพูดคุยกันเรื่องนี้บ้าง ฤดูใบไม้ร่วงเป็นตัว
แทนของความสูงงอมเต็มแห่งฤดูกาล สำหรับความสวยงามตระหงางงามของฤดูใบไม้ผลิ
ความเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ของฤดูร้อน ล้วนเป็นฤดูที่ผ่านมาแล้วทั้งนั้น ไม่มีอะไรเพียงพอ
ต่อความแปลกใจเลย ดังนั้นช่วงที่ใบไม้สีซีด ใบสีเหลือง ซึ่งมีได้แข่งขันความสวยงามกับฤดู
อื่น ๆ เลย สิ่งนี้คือสิ่งที่ฉันพูดว่ารสแห่งสภาพสถานการณ์ของฤดูใบไม้ร่วง ดูเหมือนว่าสิ่งที่
ฉันชอบนั้นไม่ใช่ช่วงปลายของฤดูใบไม้ร่วง แต่เป็นช่วงต้นของฤดูใบไม้ร่วงเวลานั้น

บรรยากาศอบอุ่นเพิ่งจะเริ่มสลายไป พระจันทร์ก็กำลังเต็มดวง ปู่กำลังตัวอ้วน ดอกกุ้ยฮวา
ขาวสะอาดทุกอย่างยังไม่ย่างเข้าสู่บรรยากาศที่เหน็บหนาว โดดเดี่ยว ช่วงนี้เองจะเป็นช่วงที่
ควรแก่การชื่นชมและหาความสุขยิ่งนัก ความอบอุ่นในขณะนั้น เปรียบได้กับชี้อัสนีแดงบน
บุหรีของฉัน ซึ่งก็เป็นเพียงความหอมแบบหนึ่งจากไออุ่นเท่านั้น หรืออาจจะเหมือนกับนัก
เขียนที่วางปากกาจากลีลาการเขียนอันน่ากลัวของเขาเปลี่ยนเป็นแนวใหม่ แล้วค่อย ๆ ไ้ม้
เอียงไปในทางความชำนาญ ซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติ ทั้งแนวแน้มันคงงานเขียนเหล่านั้นเมื่อ
อ่านแล้วจึงมีรสชาติที่ดื่มด่ำยิ่งนัก นี่ก็คือความหมายดังคำที่จงจื่อกล่าวไว้ว่าทุกอย่างสำเร็จลง
ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ในความเป็นมนุษย์นั้น สิ่งที่ทำให้ความสุขที่สุดก็คือเรื่องชนิดนี้นั่นเองอย่าง
เช่นเหล้ายิ่งหมักนานก็ยิ่งเป็นเหล้าดี บุหรีก็มีการทำให้มีรสชาติละมุนละม่อมและมีรสจัดเข้ม
ขัน ความดีของชิก้าร์นั้นมีมากกว่าบุหรีมากยิ่งขึ้น เพราะมีรสละมุนละม่อมมากกว่า หากจุด
อย่างถูกต้องตามวิธีแล้วค่อย ๆ สูบให้หมด 1 มวน มองดูส่วนที่ติดไฟเป็นสีแดงจะเป็นความ
รู้สึกที่วิเศษยิ่งนัก ผิวนั้นฉันไม่รู้จัก มันว่าจะเคยเห็นคนเอาผิวนมาเผาบนตะเกียงสำหรับสูบ
ฝิ่น ได้ยินเสียงปิ๊กแป๊กเล็กน้อยก็รู้สึกเป็นความรู้สึกที่น่ารื่นรมย์อีกแบบหนึ่งดูเหมือนว่าอะไร
ก็ตามที่เป็นของเก่าแก่ ที่ได้มีการใช้มานาน ความคร่ำคร่าของของที่ได้ถูกใช้มาจนเก่า ล้วนทำ
ให้ฉันรู้สึกมีความสุขเหมือนกันทั้งนั้น เช่นเดียวกับหม้อเครื่องปั้นดินเผาใบหนึ่งที่ใช้ตุ๋นเนื้อ
หมูด้วยไฟอ่อน ๆ แล้วเกิดเสียงเดือดที่น่าฟังทำให้ฉันมีความสุขสนใจเหมือนดูคนสูบบุหรี
มวนใหญ่เช่นกัน หรือเหมือนกับพจนานุกรมเล่มหนึ่งที่ได้ใช้มากกว่า 20 ปี แต่ยังไม่ขาดหรือ
โต๊ะหนึ่งตัวที่ใช้มาแล้วครึ่งศตวรรษ หรือเหมือนกับมองไปเห็นป้ายเก่าแก่จนเป็นสีดำ 1 แผ่น
หรือมองเห็นตัวอักษรจากปลายฟู่กันอันคมสง่างามของนักเขียนตัวอักษรผู้ยิ่งใหญ่ ล้วนทำให้
เกิดรสชาติแห่งความสุขที่เหมือนกัน ในขอบปีของมนุษย์ในโลกนี้มี 4 ฤดูกาล จึงต้องผ่านช่วง
เวลาแห่งการฝึกปรือโดยธรรมชาติจนชำนาญ เช่นเดียวกับหญิงสาวกำลังมีร่างกายเจริญเติบโต
โตดูทุกส่วนสัดสวยงามไปหมด แต่ก็ยังมีช่วงหนึ่งที่เป็นวัยกลางคนซึ่งเป็นสิ่งที่สาวงามวัย 28
ไม่อยากจะพบพานกับมันเลย สิ่งที่ทำให้ฉันยอมสยบมากคือคำพูดอันน่าฟังของ เต็งเซิน ว่า
“ชาวโลกรักและพำปอนถึงแต่ฤดูใบไม้ผลิ ดูไม่มีเหตุผลเอาเสียเลย พวกเขาหารู้ไม่ว่าทิวทัศน์
ของฤดูใบไม้ร่วงนั้น สวยงามมากยิ่งขึ้นกว่า แปลกตามากกว่า ความสุขของฤดูใบไม้ร่วง มีความ
สดชื่น สวยงามมากกว่าหมื่นเท่า แปลกตาแปลกใจจนดูทุกอย่างสวยไปหมด” ฉันสงสารหญิง
เหล่านั้นที่มีความรู้และความนึกคิดแคบ ทำให้พวกเธอพลาดโอกาสที่ได้เห็นความยิ่งใหญ่
แห่งฤดูใบไม้ร่วงที่มอบให้ หากเป็นดังที่เขียนไว้ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นผู้วิรูในรสชาติตนเอง

